

Per qüestions burocràtiques no ha estat possible aconseguir un text original amb signatura i datat. Aquestes serien les condicions idònies per a fer una anàlisi grafològica. Hem partit de dos documents fotocopiats : un full d'apunts i d'una signatura d'un document oficial de l'any 1979. Pels trets diferencials entre un document i l'altre deduïm que hi ha una gran diferència entre la data dels apunts i la signatura. Tot i així podem treure una sèrie de trets significatius de la personalitat d'en Josep Ferrater Mora que passem a comentar.

### Apunts

Quan prenem apunts estem escrivint per a nosaltres. No tenim cap intenció de mostrar-los a ningú i per tant som més descuidats en l'escrit. Fent un paral·lelisme és el mateix que quan estem a casa i acostumem a anar amb sabatilles i roba còmoda perquè ningú ens veu i no se'ns passaria pel cap sortir, mostrar-nos al món, amb aquesta fila.

En el cas d'en Ferrater Mora observem a primer cop d'ull que són uns apunts molt polits, clars i ben estructurats que tots podem llegir sense dificultat. D'aquesta observació deduïm que era una persona molt estable emocionalment i amb una ment molt ben estructurada. Ens ho confirma l'equilibri que hi ha entre les cos mig<sup>1</sup>, jambes<sup>2</sup> i hampes<sup>3</sup>. També podem veure aquests trets en la seva lletra que es manté regular en tot l'escrit, de principi a fi. El fet que certes línies siguin més clares o fosques no ho tenim en compte ja que segurament es deu al tipus de plomes de l'època.

Si ens fixem podem veure que les línies són lleugerament ascendents això ens indica una gran força de voluntat i una gran capacitat per afrontar el futur i superar les dificultats. Aquest tret també el podem observar en les jambes ja que queden enllaçades amb la següent lletra fent tot el recorregut de baixada i pujada, i que ens indica també que era una persona que s'implicava acabant tot allò que començava.

L'espai entre paraula i paraula és ampli, la lletra força vertical i al final de paraula curt.

---

<sup>1</sup> lletres que es troben i no sobrepassen la línia horitzontal ( vocals, m, n, c, etc...)

<sup>2</sup> lletres que sobrepassen el cos mig per la zona inferior ( j, g, q, z, f, etc. ...)

<sup>3</sup> lletres que sobrepassen el cos mig per la zona superior ( l, d, f, , etc. ...)

Aquests trets ens diuen que es mirava l'entorn amb objectivitat, perspectiva, prudència i amb gran respecte pels altres. Aquest últim tret també l'observem en les majúscules que són molt simplificades. Tant les majúscules com la resta de la lletra és senzilla sense ampul·lositats, ni ornaments per tant ens trobem davant d'una persona que fuig de les aparences i la superficialitat quedant-se amb allò que és important i essencial. La lletra petita i simplificada, ens confirma tot l'anterior i ens parla de modèstia, senzilla i d'un gran sentit pràctic inclinat més a l'interior que a l'exterior. Per tant ens trobem davant d'una persona reflexiva amb ordre interior afavorint la capacitat analítica, crítica i d'observació. Una personalitat reflexiva, prudent amb un gran sentit del deure i perfeccionista que tendeix a observar amb distància la realitat abans de prendre cap decisió i comprometre's. També donen una activitat professional que s'inclina cap a l'especialització.

Observem amb perspectiva que la lletra té cert moviment, no hi ha rigidesa, això denota curiositat i que juntament amb les "m" en forma "u" i les "t" amb pals curts ens parlen d'una persona oberta a les noves idees o tendències. La lletra és rodona i ens parla d'amabilitat i adaptabilitat.

Les lletres en la mateixa paraula tendeixen a enllaçar-se i l'encadenament de les lletres significa encadenament de les idees i per tant una gran capacitat de deducció. En menys mesura trobem espai entre lletra i lletra dins una mateixa paraula i que significa que hem aixecat l'estri d'escriure un instant, instant que inconscientment hem pres per a reflexionar. Per tant tot i passar fàcilment d'una idea a una altra amb facilitat també de quan en quan es prenia temps per a reflexionar.

Finalment de les diferents lletres destacarem la "i". Podem veure que no s'ha deixat cap punt de "i". Aquest tret denota una gran memòria, atenció, concentració, minuciositat i detallisme. Tenint en compte el context podem afirmar que aquesta "i" ens parla d'una persona molt rigorosa i perfeccionista, doncs hem de tenir en compte que per posar el punt d'una "i" hem de retrocedir un cop escrita la paraula.

No oblidem que partim d'uns apunts que com hem dit al principi no estan destinats a ser llegits només que per un mateix ; per tant denoten un gran rigor i perfeccionisme que comença per un mateix.

## **Signatura**

Aquesta signatura acompanya a un text mecanografiat de l'any 1979. S'observa un gran canvi de lletra entre els dos documents ; per tant és fàcil deduir que la signatura és molt posterior al text anterior. Així com els escrits ens indiquen sobretot com ens

mostrem, actuem i relacionem amb els altres i el nostre entorn, la signatura ens parla més sobre com som en realitat.

A grans trets en aquesta signatura és manté l'essència de la personalitat de Josep Ferrater Mora. Ho podem veure en la simplicitat de la lletra, que ens continua mostrant una persona senzilla, clara, pràctica i que es mostra tal com és sense falses pretensions. També en la línia que continua sent ascendent per tant manté la força de voluntat i la capacitat per enfrontar-se i superar tot allò que li depari la vida. Els enllaços entre lletra i lletra ens continuen parlant de la seva capacitat intel·lectual i deductiva.

La signatura inclou el segon cognom i denota que la mare ve tenir una gran influència en la seva vida.

Respecte del text anterior observem una lletra amb més moviment, amb trets i enllaços més originals, més creativa i dinàmica, el què podríem anomenar una lletra singular que, si coneguéssim, podríem fàcilment identificar-ne el propietari entre moltes d'altres. Aquestes característiques mostren una persona molt evolucionada que té idees, criteris, ètica, etc., propis, personals. Una manera original i creativa no només d'entendre el món sinó també de ser i estar en el món. Una persona amb la qual el simple fet de conversar hagués estat molt enriquidor.